

Därför är vissa vildsvin brokiga

2008-09-23

Den som jagat vildsvin en tid kommer förr eller senare att få se ett v landets brokiga vildsvin. Det finns mängder av teorier om de brokiga vildsvinens ursprung. JJ har försökt reda ut frågan med genetiker Leif Andersson och hans forskargrupp vid Uppsala universitet, som klarlagt den genetiska skillnaden.

Vid Uppsala universitet har ett forskningsprojekt försökt förstå hur människan under årtusenden förändrat att från början vilt svin till det vi i dag kallar tamsvin.

Tamsvinet har i jämförelse med vildsvinet en helt annan muskelutveckling och fettansättning i kroppen. Det har även en helt annan resistens mot sjuk-domar som de vilda svinen inte besitter.

Genetiska skillnader

Leif Andersson och hans forskar-grupp vid Uppsala universitet har klarlagt den genetiska bakgrunden till skillnader i färgteckning mellan vildsvin och tamsvin. De har visat att den mutation som ger upphov till brokighet ursprungligen kommer från tamsvinet.

– Mutationen måste ha uppstått bland tamsvinen för mer än 1 000 år sedan eftersom det ofta förekommer brokiga tamsvin redan i den medeltida konsten, berättar Leif.

– Kanske skedde det redan under husdjurens domesticering för 10 000 år sedan. I Sverige var vildsvinen som bekant utrotade under en längre tid och det betyder att den i dag frilevande stammen på ett eller annat sätt varit hägnad.

Medveten avel

Flera försök med blandningar har genomförts i fångenskap för att till exempel få upp tillväxten hos vildsvin. Men om blandningar av denna typ frisläppts är inte till fullo klarlagt.

– Långt tillbaka i tiden var det inte alls ovanligt att tamdjur parade sig med vilda djur, man hade helt enkelt en annan djurhållning då.

– Tamsvinets ljusa färg antas ursprungligen komma från ett medvetet avelsarbete för att genom färgen kunna skilja de tama från de vilda. Vidare ser man även flerfärgade vildsvin i centrala Europa, vilket innebär att inkorsningen av tamsvin inte nödvändigtvis har inträffat under den tid då vi i Sverige bara hade vildsvin i hägn.

Ett recessivt anlag

Man har med säkerhet fastställt att brokighet förs vidare genom ett recessivt anlag. Det betyder i praktiken att normalfärgade vild-svin kan bära anlaget.

Men det är först då två anlagsbärare paras som den färgmässiga defekten faller ut. Då detta sker får ungefär 25 procent av deras kullingar flera färger.

I senare led kan ett fler-- färgat vildsvin para sig med ett normalfärgat och endast få normalfärgade kullingar.

Men om två fler-färgade vildsvin parar sig blir givetvis alla avkommor flerfärgade.

Svårt utrota

- Om man vill utrota de flerfärgade vildsvinen måste man rent genetikmatematiskt även ge sig på de flerfärgade vildsvinens föräldrar för att helt få bort anlaget, hävdar Leif. Dessa föräldradjur är ofta helt normalfärgade.
- Genom att hårt beskatta de flerfärgade kommer man givetvis att minska antalet anlagsbärare. Men det kommer med säkerhet att ta tid innan man endast har normalfärgade vildsvin i sitt område, eftersom de normalfärgade syskonen som bär anlaget för brokighet kan föra det vidare till nästa generation.
- Genom studier tror han sig veta att de kultingar som under sin rödrandiga tid av livet uppvisar kolsvarta fläckar är anlags-bärare för brokighet och således kan föra det vidare till nästa generation. Detta är dock inte helt vetenskapligt fastlagt ännu så länge, understryker Leif.